

Sociologija i održivi razvoj*

Ognjen Čaldarović

Filozofski fakultet, Zagreb

Sažetak

Autor izlaže osnovne karakteristike sociologije kao sintetičke znanosti i njenu važnost unutar koncepta održivog razvoja. Problem zamišljene uloge sociologije jest nedostatak globalne i opće-prihvaćene sociološke teorije te preplitanje mikro i makro pristupa u tumačenjima socijalne zbilje. Globalni koncept održivog razvoja problematizira se konceptima nosivosti, ugrožavanja ravnoteže, balansa, preopterećenja sistema te elementima operacionalizacije sveobuhvatnosti, globalnosti, cjelovitosti i međupovezanosti. Problematiziraju se načini na koje se sociologija korisno može uključiti u takav jedan koncept kao jedna od suvremenih aplikativnih društvenih disciplina. Ukratko se navode doprinosi pojedinih socioloških disciplina unutar kojih se pojedini elementi održivog razvoja proučavaju i kritički valoriziraju (npr. urbana sociologija, sociologija turizma, socijalna ekologija). Koncept održivog razvoja određen je i karakteristikama socijalne zbilje u kojoj se pokušava primijeniti, pa se problematiziraju i neke osnovne karakteristike te zbilje. Završno se ističe uloga sociologije u poslijeratnoj obnovi Hrvatske koja se, prema autoru, efikasno i uspješno može ostvariti jedino pomoću koncepta održivog razvoja.

Ključne riječi: koncept, održivi razvoj, paradigma, sinteza, socijalna zbilja, sociologija, teorija

UVOD

U ovom radu osvrnut ćemo se na neke osnovne karakteristike sociologije kao sintetičke znanosti i njezinu potencijalnu ulogu u mogućoj provedbi koncepta održivog razvoja. U prvom dijelu ukazat ćemo najprije na ulogu sociologije kao sintetičke znanosti. U nastavku ćemo se osvrnuti na karakteristiku sociologije kao aplikativne znanstvene discipline, a posebno na ulogu nekih sociologija i njihovu povezanost s konceptom održivog razvoja. Nadalje, ukazat će se i na karakteristike socijalne zbilje u kojoj operira sociologija i u kojoj se pokušava primijeniti koncept održivog razvoja, a na koncu će se dati osnovne napomene o ulozi sociologije i koncepta održivog razvoja u poslijeratnoj obnovi Hrvatske.

1. NEKE OSNOVNE KARAKTERISTIKE SOCIOLOGIJE KAO SINTETIČKE ZNANOSTI

Sociologija je podjednako poznata i kao najopćenitija znanost o društvu, ali i kao znanstvena disciplina koja uz pomoć specifičnog znanstvenog aparata proučava i posebne oblasti socijalne realnosti, specificirajući se na taj način u mnogobrojne

* Rad je prezentiran na znanstvenom skupu »Uloga znanosti u održivom razvoju«, Zagreb, 11-13. ožujka 1993.

